

Protocol da la radunanza cumünala dal cumün da Val Müstair

2. radunanza cumünala 2018, dals 14.09.2018, ad uras 20:00 illa sala da gimnastica a Müstair

Preschaint:

- President: - Rico Lamprecht
- Suprastants: - Gabriella Binkert Becchetti, vicepresidente
- Aldo Rodigari
- Gian Duri Conrad
- Roman Federspiel
- Cla Filip Pitsch
- Votants: - 128 (partecipaziun da 10.49 %)
- Giasts: - Silvio Sauter, büro da planisaziun Stauffer / Studach AG, Cuaira, Roman Pitsch e Jachen Conrad, domenig Architekten AG, Cuaira
- S-chüsà: - Hansjörg Weber, suprastant (absenza our d'Val)
- Actuar: - Not Manatschal, manader d'administraziun

1. Salüd / glista da tractandas

President Rico Lamprecht driva la radunanza e spordscha il salüd a las 128 votantas e votants chi s'han radunats illa sala da gimnastica a Müstair. La glista da tractandas vain acconsentida illa fuorma affischada e protramissa in mincha chasada.

2. Tscherna dals dombravuschs

Sco dombravuschs vegnan proponüts ed elets Enrico Zangerle e Noe Tschenett.

3. Approvaziun dal protocol da la radunanza cumünala dals 30.05.2018

Tenor l'art. 29 da la constituziun cumünala sto il protocol da l'ultima radunanza, in quist cas quel dals 30.05.2018, gnir expost per l'invista dals votants almain ün mais davo la radunanza, d'ürant 30 dis, in chasa cumünala. L'exposiziun d'eira publichada illas tablas d'affischa da las singulas fracziuns. Recuors nu sun entrats, uschè cha'l protocol vala sco acceptà.

9 7.90 PLANISAZIUN LOCALA

Revisiun parziala da la planisaziun cumünala "La Sassa / Minschuns"

- 4.1 Introducziun
- 4.2 Preschantaziun proget cumplessiv, ressort – s-chabellera – innaivaziun e correctura da la pista
- 4.3 Coordinaziun culs uffizis chantunals e'l plan directiv regional
- 4.4 Transferimaint i'ls mezs da planisaziun in detagl: Ledscha da fabrica, plan da zonas, plan general da fuormaziun, plan general d'avertüra
- 4.5 Rapport cun las posiziuns entradas our da la publicaziun da la collavuraziun

- 4.6 Andamaint e termins
- 4.7 Discussiun
- 4.8 Decisiun

In seis pled introductiv manzuna il president cumünal las decisiuns chi sun gnüdas trattas in connex cul proget La Sassa. Tant illa radunanza cumünala dals 02.11.2016 sco eir illa votaziun a l'urna dals 12.02.2017 han las votantas e'ls votants confermà cun gronda pluralità lur voluntà da vulair realisar il ressort La Sassa, la telecabina e'l proget d'innavaziun cun las correcturas da las pistas. Sün basa da quistas decisiuns han ils respunsabels pudü cuntinuar cun la progettaziun. Per pudair inchaminar ils prossems pass, per pudair inoltrar la dumonda da fabrica per la prüm'etappa dal ressort la Sassa, sto gnir acconsentida la revsiun parziala da la planisaziun cumünala «La Sassa / Minschuns».

Roman Pitsch e Jachen Conrad dal büro domenig Architekten da Cuira preschaintan in detagl il proget „La Sassa“. Cun visualisaziuns as pon las votantas e'ls votants far ün bun purtret sur da la surfabricaziun previsa. Riassunt in fuorma da chavazzins:

- Ressort da 4 stailas cun abitaziuns gestiunadas (Bewirtschaftete Ferienwohnungen) chi stan a disposiziun al proprietari d'ürant 8 eivnas l'on illa stagiun ota. L'oter temp vegnan ellas gestiunadas cun üna rendita a favur dal proprietari;
- Construcziun dals abitaculs in III.- etappas
 - I. etappa 156 lets chods
 - II. etappa 56 lets chods
 - III. etappa 108 lets chods
- Access i'l ressort sur üna rondella;
- Parkegis sur e suot terra pel ressort, grond parkegi pels visitadurs dals implants da sport;
- Concept da s-chodamaint cun s-chalizzas, standard «Minergie»;
- Protecziun d'areal, sco masüra per la protecziun dal privel da ruina;
- Localitads da restauraziun e butias, «Spa» public;
- Per la I. e II.- etappa es previs la construcziun da 3 chasas cun 212 lets chods;
- Investiziun da fr. 30 – 40 miu.;
- Dumonda da fabrica vain inoltrada l'utuon 2018;

Daniel Pitsch, manader da gestiun dals Implants da sport, preschainta il proget da la telecabina l'innavaziun e la correctura da las pistas. Eir quia las explicaziuns in fuorma da chavazzin:

- Construcziun d'üna telecabina, 12 cabinas dal tip «Porsche» per 8 persunas;
- Traget cun üna lunghezza da 1'035 m ed üna differenza d'otezza da 440 m;
- Construcziun cun trais pütts, chi piglia resguard sün la cuntrada;
- Menaschi d'inviern e da stà;
- Parkegi Era Sot po gnir renatürà;
- Inchasch da l'aua da Mulinersch, Chava Piz d'Aint;
- Disponibel sun seguond las masüraziuns 130 lt. / sec. / inchaschè vegnan 20 lt. / sec.
- Ils condots han üna lunghezza da 3.5 km;

Silvio Sauter, büro da planisaziun Stauffer / Studach AG da Cuira, preschainta in seguit la revisiun parziala da la planisaziun «La Sassa / Minschuns». Sias explicaziuns:

Il proget cumplessiv La Sassa Minschuns cul ressort, la telecabina e l'innavaziun pretenda:

- d'ün acconsentimaint dals plans cun examinaziun dal cumportamaint invers l'ambient (Umweltverträglichkeitsprüfung);
- d'ün'adattaziun dal plan directiv chantunal illa sparta turissem;
- d'ün'adattaziun dal plan directiv regional illa sparta zonas da quietezza per la sulvaschina;
- revisiun parziala da la planisaziun d'utilisaziun «zonas da quietezza per la sulvaschina» i'l perimeter dal proget;
- revisiun parziala planisaziun d'utilisaziun «ressort La Sassa»;
- revisiun parziala planisaziun d'utilisaziun «correcturas da la pista»;

- BAB pels indrizz d'innavaziun cun examinaziun dal cumportamaint invers l'ambient;
- La competenza per la concessiun da la telecabina es pro la Confederaziun;
- Quella per la fixaziun da la telecabina i'l plan directiv chantunal pro la region / Chantun;
- La revisiun parziala da la planisaziun cumünala pro'l cumün e'l Chantun.

In seguit declera Silvio Sauter l'andamaint pro'l plan directiv chantunal e regional e la situaziun in connex cun las zonas da quietezza per la sulvaschina, ils effects positivs per la natüra e l'ambient (ingün trafic, 30'000 viadis d'auto, scumond da trafic Val Plauna, augmoint dal purtret da la cuntrada Val Plauna, ameglioraziun da la protecziun per la sulvaschina).

Surelavuraziun dals mezs da planisaziun:

- Revisiun parziala ledscha da fabrica, art. 23 zona d'hotel B La Sassa
- Plan da zonas 1 : 1'000, La Sassa
- Plan general da fuormaziun 1 : 1'000, La Sassa
- Plan general d'avertüra 1 : 1'000, La Sassa
- Plan da zonas e plan general d'avertüra 1 : 2'000, correcturas da pista Minschuns Era Sot / Prà Chalchera
- Plan da zonas 1 : 10'000, zona da god e zona da protecziun per la sulvaschina, Minschuns

Sün quists puncts da il planisadur las infuormaziuns da detagl. Implü sur da las chavridas Era Sot, Era Sot / Prà Chalchera, 1'162 m² e 2'959 m² per spostamaints da pista cun implantaziuns da refacziun in Prà Chalchera ed Era Sot, chavrida «La Sassa», 457 m² pel parkegi cun recumbenza sün l'Era Sot.

Suot il punct 4.6 declera Silvio Sauter sur da la procedura, termin ed instituziuns involvadas.

Discussiun:

- Hans Peter Schreich constatta cha'l proget preschantà dal ressort es gnü redimensiunà e dumonda scha quai nun ha consequenzas sül plan da business, chi d'eira gnü preschantà a seis temp.
- Hans Rupp, commember dal cussagl administrativ dals Implants da Sport SA Val Müstair e da la gruppa da lavur, conferma cha las consequenzas nu sun in quel sen uschè grondas pel menaschi. La mancanza dals lets vain cumpensada cun ingrondimaints d'hotels (Helvetia, Münsterhof, Central) ed ün proget per augmantar las pernottadas dal Camping Muglin a Müstair. El conferma cha la mancanza d'entradas sü Minschuns po gnir cumpensada in quist möd.
- Hans Peter Schreich dumonda implü sco chi sta cun l'inchasch da l'aua.
- Daniel Pitsch conferma, sco manzunà in sia introducziun, cha l'aua da Mulinersch maina 130 lt. / sec. Dovrà per implir il batschigl sün l'Alp da Munt vegn üna quantità da 20 lt. / sec.

In seguit constatta planisadur Silvio Sauter cha sün basa da las etappas preschantadas da Roman Pitsch esa eir d'adattar in fuorma da bagatella l'etappaziun i'l plan general da fuormaziun (GGP). Illa II.- etappa crouda davent ün abitacul supplementar; quist sto gnir agiunt a la part da fabrica E (III.- etappa). Il president cumünal fa la proposta cha quista müdaziun vegn registrada i'l plan general da fuormaziun GGP. La radunanza piglia, sainza chi gniss fat opposiziun, cogniziun da la proposta.

Decisiun:

Ils mezs da planisaziun:

- Revisiun parziala ledscha da fabrica, art. 23 zona d'hotel B La Sassa
- Plan da zonas 1 : 1'000, La Sassa
- Plan general da fuormaziun 1 : 1'000, La Sassa, incl. adattaziun i'l sector da fabrica (E)
- Plan general d'avertüra 1 : 1'000, La Sassa
- Plan da zonas e plan general d'avertüra 1 : 2'000, correcturas da pista Minschuns Era Sot / Prà Chalchera
- Plan da zonas 1 : 10'000, zona da god e zona da protecziun per la sulvaschina, Minschuns

Ils mezs da planisaziun vegnan acconsentits cun 125 da schi e 2 vuschs d'abstenziun.

10 6 TRAFIC

Decisiun regard iniziativa per la fabrica d'una piazza per la fermativa da la posta illa fracziun da Tschier, quartier da Plaz

La suprastanta respunsabla pel dicasteri dal trafic public, vicepresidente Gabriella Binkert Becchetti, preschainta la tractanda cun las seguaintas infuormaziuns, sün basa da la missiva:

Ils respunsabels da l'auto da posta, da la pulizia chantunala, secziun tecnica dal trafic, e l'uffizi da construcziun bassa dal Chantun Grischun, han repetidamaing stuvü intervgnir pro'l cumün e rendü attent cha la piazza da la fermativa da l'auto da posta Tschier Plaz nu correspuonda a las normas da la sgürezza. La fatschenda es gnüda trattada in diversas sezzüdas da suprastanza dal 2013. La suprastanza as d'eira consciainta dal privel e decis da spostar la piazza. Quai però cun la resalva ch'ella po gnir finanziada cun contribuziuns dal Chantun e da l'interessenza privata. Siond cha quai nun es reuschi ha la suprastanza decis da na translocar la piazza da fermativa.

Illa sezzüda da suprastanza dals 05.04.2017 esa gnü comunicchè cha davart da l'uffizi da construcziun bassa dal Chantun Grischun e da la pulizia chantunala, secziun tecnica dal trafic, nu po la piazza da fermativa Plaz plü gnir mantgnüda sainza chi vegnan fattas investiziuns per garantir la sgürezza.

Il cumün nun es stat pront da far quai uschè cha cun l'introducziun dal urari 2017 / 2018 es ella, our dals motivs manzunats, gnüda serrada cul cambi dal urari, als 10 december 2017.

Als 16 schner 2018 han Niklaus ed Irma Kern inoltrà ün'iniziativa per reintrodüer la piazza da fermativa da la posta Plaz - Tschier. L'iniziativa es gnüda suottascritta da 130 convaschinas e convaschins dal cumün da Val Müstair. Ils argumaints da l'iniziativa per la piazza da fermativa tunan in fuorma da chavazzin: .

- Mantgnair l'infrastructura per restar attractiv per indigens e per giasts.
- La populaziun da la Val Müstair vezza ün potenzial i'l lö da skis Minschuns, sco conseguenza nu po gnir strichada la piazza da la fermativa Plaz.
- Las frequenzas güstificheschon la fermativa.
- Ila fracziun da Plaz existan affars pitschens chi sun dependents da la piazza da fermativa da la posta.
- l' quartier da Plaz, cun baselgia e sunteri abitan 21 persunas, tanter quels 3 uffants ill'età da scoula / scoulina.
- L'auto da posta mantegna per regla plazzas in üna distanza da 300 m uschè cha quella pretaisa po gnir accumulida.

In sia sezzüda dals 22.08.2018 ha la suprastanza decis da suottametter l'iniziativa a la radunanza cumünala dals 14.09.2017. Süls puncts manzunats ill'iniziativa vain tut posiziu:

1. Dispopulaziun / attractività

Il problem da la dispopulaziun es cuntshaint ed es eir üna da las grondas sfidas pel avegnir da nos cumün, sco francà i'l plan da master Val Müstair 2025. Investiziuns ill'infrastructura sun fich importantas e ston gnir fattas seguond ün concept da bsögn e priorità.

2 / 4. Potenzial lö da Skis Minschuns, lös dals affars

La fracziun da Tschier, sco lö dal sport da skis da la Val Müstair, nu sta in discussiun. Sur il proget La Sassa esa previs da metter a disposiziun i'l ressort surfatschas per affars da butia eui. L'uniun da mansteranza e commerzi Val Müstair (UMG) ha eir fingià orientà in quista direcziun a lur commembers. I sarà da far quint cha'ls affars faran eir adöver da quista sporta.

3. Frequenzas fermativa Plaz

Il congual da las frequenzas, seguond indicaziun da la posta Svizra, muossa per la fermativa Tschier – Plaz il seguaint resultat (frequenzas dal di):

	2011	2016
• direcziun Zernez sortidas	7	2
• direcziun Zernez entradas	4	2
• direcziun Münstair sortidas	5	3
• direcziun Münstair entradas	5	3

Las cifras muossan ün considerabel chal da las frequenzas in congual cun quellas manzunadas dal 2011, francadas i'l text d'iniziativa.

5 / 6. Importanza pel quartier, plazzas in vicinanza (vair plan da situaziun)

In congual cun otras fracziuns nu sun las distanzas da Tschier – Plaz fin pro las proschas fermativas, Tschier Orasom e Tschier Biosfera, plü lungas sco in otras fracziuns. Ellas sun raggiundschiablas sün marchapès, ün grond avantag invers otras fracziuns ingiò cha quai nun es il cas. Cun diversas graficas vain muossà la situaziun a Tschier, in congual cun las distanzas tanter las plazzas illas otras fracziuns.

Cuosts per la fabrica d'üna piazza da fermativa, sco giavüschà dals iniziants:

• cuosts	fr. 130'000.00
• contribuziun garantida dal Chantun	<u>fr. 39'000.00</u>
• cuosts restants cumün	fr. 91'000.00

Davart da l'uffizi d'energia e dal trafic public es gnü miss in vista üna contribuziun maximala da fr. 36'000.00. Quist import nun es però amo garanti ed es collià cun pretaisas. Sper las investiziuns esa eir da far quint cun considerabels cuosts annuals pel mantegnimaint da l'infrastructura da la piazza, la rumida da naiv e la marcaziun.

Our dals motivs manzunats es la suprastanza unanim da l'avis chi nu da argumaints per dir da schi a l'iniziativa ed investir uschè fr. 130'000.00 per la piazza da fermativa Tschier – Plaz.

Discussiun:

Niklaus Kern, sco cheu da la gruppa d'iniziants, ingrazcha a la suprastanza d'avair trattà lur iniziativa e da dar a las votantas e'ls votants la pussibilità da reponderar la decisiun. El suottastricha amo üna jada ils argumaints francats i'l text d'iniziativa. Divers abitants da la fracziun da Tschier deploreschan la decisiun da la suprastanza e suottastrichan l'importanza da la piazza da fermativa Tschier – Plaz, sco circumscriit dals iniziants. President Rico Lamprecht ha incletta per quists votums e conferma chi'd es adüna difficil da persvader als pertocs schi'd es da far restricziuns pro'l service public. El es però da l'avis cha'l agravi es supportabel, sco argumentà da la suprastanza illa missiva.

Decisiun:

- Proposta suprastanza, abolir la piazza da fermativa Tschier-Plaz:	39 vuschs
- Proposta iniziants, mantegner la piazza da fermativa Tschier-Plaz:	56 vuschs
- Abstenziuns	13 vuschs

Cun 56 vuschs decidan las votantas e'ls votants a favur dals iniziants, voul dir per mantegner üna piazza per la fermativa dal auto da posta i'l quartier da Tschier-Plaz.

4. Varia

- Mario Gross Vollenweider, fracziun da Tschier, dumonda sco chi sta cun fossas chi han surpassà il temp dal pos prescrit. El ha constatà cha diversas fossas sül sunteri da Tschier han passa 30 ons. In quists cas nun es il custodi da las fossas adüna garanti e nu porta uschè pro per ün bel aspet dal sunteri. President Rico Lamprecht conferma cha'l votum es güstifichà e cha'ls respunsabels dal cumün s'intermettan.
- Beat Grond, fracziun da Münstair, ha observà chi vegn refat il mür da crap pro'l Prà da Vau e dumonda regard ils motivs e la finanziaziun. Il president infuormescha chi's tratta d'ün proget

da la Biosfera, cun l'intent da refar spazis da viver ed augmantar l'attractività dal purtret da la cuntrada. I's tratta da progets sco ch'els vegnan realisats eir in otras regions dal Chantun Grischun. Finanzià vegnan els plainamaing sur Chantun / Confederaziun ed instituziuns privatas.

- Mengelsa Pitsch, fracziun da Tschier, ha constatà cha las tablas d'infuormaziun (muossavias eui.) nu fan ün bel aspet e nu sun adüna sül stadi actual. Il president ingrazcha per l'inguid chi vain perseguità.
- Hans Rupp, fracziun da Tschier, manzuna cha'ls bancs da recreaziun in Val Müstair sun per part in ün stadi decadent. Eir quia ingrazcha il president pel votum chi vain invià als respunsabels.
- Mario Danz, fracziun da Tschier, deplorescha il fat cha la via «Dario Cologna», chi maina da Plaz vers las Chasuras, nu figüra i'ls mezs digitals da navigaziun. Eir in quist cas vain il votum examinà.

Ad uras 22.00 po president Rico Lamprecht serrer la radunanza. El ingrazcha per la cumparsa e per l'incletta demuossada.

Il president:

L'actuar:

.....
Rico Lamprecht

.....
Not Manatschal